אלו מנחות נקמצות פרק שביעי

מנחת חוטא של כהנים [ו] כמנחת חוטא של ישראל מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת אי מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת ושיריה נאכלין אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת ושיריה נאכלין ת"ל [א]לכהן כמנחה לכהן כמנחה ולא לאשים כמנחה [ב] הא כיצד קומץ קרב בעצמו ושירים קריבין בעצמן הא שתהא עבודתה כשרה בו מהכא נפקא מהתם נפקא [ג]מנין [א]לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל [ב]ובא בכל אות נפשו ושרת אי מהתם הוה אמינא ה"מ דבר שאין בא על חטא אבל דבר שבא על חטא אימא לא והא נמי מהכא נפקא מהתם נפקא [ג] [ד]וכפר הכהן על הנפש השוגגת בחטאה [ה]בשגגה [ב]מלמד שהכהן מתכפר על ידי עצמו אי מההוא הוה אמינא הני מילי בשוגג אבל [ו] במזיד לא קמ"ל [ז] במזיד היכי משכחת לה בזדון שבועה תניא אידך [ג]ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת והקומץ קרב בפני עצמו והשירים קריבין בפני עצמן ר"א בר"ש אומר הקומץ קרב בעצמו והשירים מתפזרין על בית הדשן א"ר חייא בר אבא הוי בה רבי יוחנן בית הדשן דהיכא [ד] אי דלמעלה היינו אבוה [ו] אי דלמטה יש לך דבר שקרב למטה א"ל רבי אבא דלמא לאיבוד אחיכו עליה וכי יש לך דבר שקרב לאיבוד תני אבוה דרבי אבין [ז]כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל לאכילה הקשתיה ולא לדבר אחר מאי קא אמר אמר אביי הכי קא אמר כל מנחת כהן [ז] לא תאכל חובתו כליל תהיה נדבתו א"ל רבא [ג]סכינא חריפא מפסקא קראי אלא אמר רבא כל מנחת כהן כליל תהיה נדבתו לא תאכל חובתו ואיפוך אנא מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי שכן תדירה לא חטי בסים ריחיה אדרבה חובתו הוה ליה לרבויי שכן עשרון חובה הנך נפישן ורבנן האי כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל מאי עבדי ליה מיבעי להו לכדתניא אין לי אלא עליונה בכליל תקטר ותחתונה בלא תאכל מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל כליל כליל לגזירה שוה נאמר כאן כליל ונאמר להלן כליל מה להלן בכליל תקטר אף כאן בכליל תקטר ומה כאן ליתן לא תעשה על אכילתו אף להלן ליתן לא תעשה על אכילתו בעי רבינא כהן שאכל מן האימורין [ח] מה הוא לאו דזרות לא

מנחת חוטא של כהנים [ו] אלא במנחה. דמשמע מנחת חוטא של ישראל דאילו נאמר במנחתו הוה משמע דדקאמרת מקיש חוטאתו לנדבתו (והלא לא נאמר כו'): לכהן במנחה. [ב] כלומר כל שיש לכהן לעשות בה יהא כמנחת חוטא של ישראל דנקמצת: ולא לאשים במנחה. לענין מזבח אין שוין מנחת חוטא של כהנים ומנחת חוטא של ישראל דשירי מנחת חוטא של ישראל נאכלין ומנחת חוטא של כהנים קריבין: ומקריב קרבנותיו. של עצמו אפי' במשמר שאינו שלו: דבר הבא על חטא. כגון מנחת חוטא: בחטאה בשגגה מלמד וכו'. דהכי משמע וכפר הכהן על הנפש השוגגת אפי' על נפשו של עצמו וקאמר על חטאת אע"ג דאתי על חטא: ה"מ בשוגג. כדכתיב על הנפש השוגגת: אבל אמזיד. כגון היכא דהויין נמי אמזיד כגון אשם מרופה ומתעיה קול לא יקריב בעצמו: קמ"ל. והיתה לכהן כמנחה דהאי קרא במנחת חוטא דשבועת העדות כתיב דעשה בו מזיד כשוגג: דלמעלה. עלו [ו] התפוח ה)(הדשן) מנחלים שעל המזבח לוכרים [ח] את הדשן לתפוח נמצא דלבסוף מתפזר על בית הדשן מ"ר ז"ל: אלא אבית הדשן דלמטה. במקום שמשליך מוראה ועולה ותרומת הדשן אלא הכבש ושם היו נבלעים ושם היה מתפזר: דלמא לאיבוד. שאין צריכין שוב הקטרה אלא לאיבוד מזבח על בית הדשן שלמטה: וכי יש לך דבר שקרב. מתחילתו לאיבוד: תני אבוה וכו'. מימרא בפני עצמו. ע"א מ"ר ז"ל וכי יש לך דבר שקרב לאיבוד תני אבוה דר' אבין לעולם מתפזרת אבית הדשן דלמטה ודקא אמרת וכי יש לך דבר קרב [ט] (כבר) לאיבוד גזירת הכתוב היא דכתיב כל מנחת כו' לאכילה הקשתיו מנחת חוטא של כהנים לנדבתו [י]תרוייהו אין נאכלות ולא לדבר אחר לענין הקריבה [ז]דשאני מנחת חוטא שלו אין קריבין אלא מתפזרים אבית הדשן: מאי קאמר. היכי שמעינן מהאי קרא חובתו או נדבתו דבעי' למימר לאכילה הקשתיו: לא תאכל חובתו. מנחת חוטא אבל נקמצת כליל תהיה מנחת נדבתו שלא תהא נקמצת אלא מקטיר כולה כמנחת מבינתן [כ]כיון דאית בהך קרא תרוייהו חובתו ונדבתו הלכך מאי למימר לאכילה הקשתיו דמקיש הכא חובתו לנדבתו: סכינא חריפא מפסקא קראי. וכי יכול אדם לנדבתו: להפסיק המקרא להטיל סופו לתחילתו בענין זה לא תאכל חובתו והדר [ט]מאי לאכילה הקשתיו כו': ואיפוך אנא. דאימא נדבתו נקמצת ולא חובתו: מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי. שיהא לה דין מבינתן שאינה נקמצת משום דדמיא לבמבינתן: שכן נדבתו תדירה. שיכול להתנדב בכל יום כמבינתן שבאין בכל יום: ולא חטי. נדבתו ומבינתן אין באין על חטא: בסים ריחיה. שנדבתו ומבינתן בלולין בשמן ולבונה וריחו נודף מה שאין כן במנחת חוטא: [ל]כיון דאית בהך קרא תרוייהו חובתו ונדבתו הלכך מאי למימר לאכילה הקשתיו דמקיש הכא חובתו לנדבתו: סכינא חריפא מפסקא קראי. וכי יכול לחלק בענין זה לא תאכל חובתו והדר [מ]מאי לאכילה הקשתיו כו': ואיפוך אנא. דאימא נדבתו נקמצת ולא חובתו: מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי. שיהא לה דין מבינתן שאינה נקמצת משום דדמיא לבמבינתן: שכן נדבתו תדירה. שיכול להתנדב בכל יום כמבינתן שבאין בכל יום: [בסים ריחיה. כאשר כתוב בפי' שבדפוס]: שכן עשרון. מבינתן וחובתו אין יכול להביא אלא עשרון אחד אבל נדבה יכול להתנדב עד ס' עשרונים בכלי אחד: ורבנן. דפליגי עליה דר"ש וחמרי דמנחת כהנים אינה נקמצת אלא כולה קרבן: אין לי אלא עליונה. מבינתן כתיב בהו כליל תקטר ועל אכילתה אינו עובר בלאו: תחתונה. שאר מנחת כהנים שלמטה אכלא ואכליל לא הוי: מנין ליתן בו'. שיהיו שניהם כליל ולא מעשה על אכילה: בליל. תקטר: כליל. מתיה: מן האימורים. כליות ויותרת הכבד: לאו דזרות. וכל זר לא יאכל קדש: לא

אי דלמטה. פי' בקונטרס על שפך הדשן בחוץ וקשה ל"כ הוי נפסל ביוצא אלא גרלה בעזרה במקום ששם פרים ושעירים נשרפין כדאמר בפרק טבול יום (זבחים קד:) דשלשה דשנים הן והא דתנן בפרק היה עוטל (סוטה דף כב.) ומנחתה מתפזרת אבית הדשן שם היתה ולא נפסלה ביוצא [ג]ור"ת מפרש במקום שמניחין תרומת הדשן אלא הכבש ולא יתכן דתרומת הדשן קודש תמיד היה ואחר התמיד היו מקריבין קרבנות ומנחות ואז כבר נלטנו: **ויש לך דבר שקרב למטה.** ואע"ג דאיכא שתי הלחם הבאין בפני עצמן דלשריפה קאמיין כדאמרי' בהתכלת (לעיל דף מו:) שאני התם דעיקר מצותן עם הכבשים נאכילה:

לאכילה הקשתיו. דאיתקש מנחת חוטא לאכילה ולא להקרבה שזה לאיבוד וזה כליל: **מאי** קאמר. דהא כליל נמי כתיב ביה אלמא לכליל נמי הוקשה הכי קאמר כלומר הא קרא לאו בחדא מנחה דאי בחדא מנחה לכתוב כליל ומשמוק הלא סבירא ליה הא דמסקינן לקמן משום לאו אלא לא תאכל קאי אמנחת חוטאו וכליל תהיה אנדבתו כמו שמפרש אביי ורבא ואתרוייהו פריך ומיפוך אלא ומה שהקדים אביי לא תאכל לכליל תהיה כדי לקיים וכל מנחת כהן אכולהו מנחות דהכי קאמר אביי לא תאכל חובתו לאו חובתו דווקא קאמר אלא כלומר אף חובתו וכל שכן נדבתו אבל כליל תהיה אנדבתו דווקא קאי ורבא לא חייש בהא דשפיר מקיים יג] וכל דמנחות הוקשו לאכיתין הך לענין כליל והך לענין לא תאכל:

ובסים ריחיה. פירש בקונטרס בחד לישנא דכתיב במנחת נדבה ומבינתן ריח ניחוח מה שאין כן במנחת חוטא וקשה דלא חשיב שמן ולבונה לכך גרלה כלשון אחר שפירש דמייייהו בסים ריחיה:

ורבנן האי כל מנחת כו'. היינו דין רבנן דין ר"ש דפליגי עליה דרבי אלעזר ברבי שמעון: **לאו** דזרות. פי' בקונטר' וכל זר לא יאכל קודש [וכפירושו] משמע בפ"ק דכריתות (דף ז:) גבי אכל חלב מן המוקדשים דקאמר רבי יהודה לוקה שלש ומשיב מרי לאוין דחלב ודם דכתיב וכל זר לא יאכל קודש וכן בפ' בתרא דמכות (דף יח.) אמר רבא זר שאכל מן הטעונה לפני זריקה חוץ לחומה לר"ש לוקה חמש ופריך ולקי נמי משום וכל זר לא יאכל קודש וקשה דהכהן קרא בתרומה כתיב כדמוקי ליה בפרק י' יוחסין (קידושין דף סט:) וכתיב לעיל מיניה תוכה ושכיר לא יאכל קודש ונראה לגלסי' טו)בתרוייהו זר לא יאכל כי קודש הם ובהיא שמעתא גופא דמכות (דף יח:) מייתי לה גבי זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור ואם תאמר והיכי לקי הכא ובכריתות אלא דזרות הא מסיק התם במכות גבי עולה ה"מ היכא דחזי לכהנים הכא לכהנים נמי לא חזי וגבי זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור קאמר טז)[נמי] דכל היכא דקרינא ביה ואכלו אותם אשר כופר בהם קרינא ביה וזר לא יאכל כי קודש יד) הם ויש לישב פירוש הקונטרס דהכא וגירסת הספרים דכריתות יז)ודמכות (גם זה שם) דשייך ביה אלו דכל זר לא יאכל קודש אע"ג דכתיב בתרומה דילפינן קודש חטו חטו מתרומה דלאשכחתא בפרק הנשרפין (סנהדרין פד.) דיליף מעילה מתרומה ולא קיש

מסורת השי"ס

גמ' ו) ג"ק קט: **ז)** יבמות ק. סוטה כב. תוספתא דסוטה פ"ג **ג)**[ב"ב קיח: ערכין ט.] **רש"י ד)** מה"ד כמנחתו דלאילו נאמר כמנחתו כו' מקיש חובתו לנדבתו והלא כו': **ה)** ג"ק מ"ז **ו)** דתרוייהו ג"ק **ז)** ג"א דשרי רש"ק וגירסת ג"ק דשרי **ח)** כיון דאיירי בהם קרא בתרוייהו חובתו ג"ק **ט)** מני כליל תהיה כו' והס"ד ג"ק **י)** כתבתיון ג"ק **יא)** ג"ל של זה בזה **יב)**[בפרק אלו הן הלוקין יז. ע"ש ברש"י יז: ד"ה לאוכל עולה] **תוס' יג)** וכן פירש"י שלפנינו ועיין רש"ק **יד)** גי' ג"ק וכתיב בתריה תוסב כהן ושכיר **טו)**[וכ"כ רש"י במכות יח. וכ"כ תוס' שם בשם רש"י ע"ש ד"ה וליקלי] **טז)** ג"ק יז) ג"ק חוחק מינת ודמכות דלא שייך ביה התם לאו דכל זר לא יאכל קדש ע"ש

הגהות הב"ח

(א) גמ' אבל אמזיד לא וכו' היכי משכחת לה ר"ב בתמיה ומאי בזדון שבועה כו' וק"ל:

גליון הש"ס

גמ' בשגגה מלמד שהכהן מתכפר ע"י עצמו. עי' לקמן קט ע"ל:

הגהות

רש"י ד"ה בחטאה. על חטאת. גירסת לאן קדשים על חטאה:

(דברי נחמיה)

ד"ה תני. מנחת חוטא שלו אין קריבה אלא מתפזרת אבית הדשן. כל"ל:

(יעב"ץ)

ד"ה שכן באה עשרון. בחבתין. כל"ל בכ"ף:

(רש"ש)

תוס' ד"ה אי דלמטה. דשלשה בתי דשנין. כל"ל:

(יעב"ץ)

תורה אור

גמ' א) וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא מֵאַחַת מֵאֵלֶּה וְנִסְלַח לוֹ וְהָיְתָה לַכֹּהֵן כַּמִּנְחָה:

(ויקרא ה, יג)

ב) וְכִי יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ מִכָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הוּא גָּר שָׁם וּבָא בְּכָל אַוַּת נַפְשׁוֹ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ: וְשָׁרַת בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהָיו כְּכָל אֶחָיו הַלְּוִיִּם הָעֹמְדִים שָׁם לִפְנֵי יְיָ:

(דברים יח, ו-ז)

ג) וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַנֶּפֶשׁ הַשֹּׁגֶגֶת בְּהַחֲטִאָה בְּשֹׁגֶגָה לִפְנֵי יְיָ לְכַפֵּר עָלָיו וְנִסְלַח לוֹ:

(במדבר טו, כח)

ד) וְכָל מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֵאָכֵל:

(ויקרא ו, טז)

שיטה מקובצת

ו) כהנים למנחת חוטאו: **ז)** ולא לאשים כמנחה. גלירן כמנחה דעלמא. כלומ' שיהא הקומץ נקטר והשאר נאכל אלא כולה כליל. הרגמ"ה: **ג)** וכפר. לקמן דף ק"ט והוריות דף ז' דורש בע"א: **ד)** מתיבות במזיד כו' עד שבועה נמחק: **ה)** אי דלמעלה היינו אבוה. א"ת אימא דלר"ש יקריב אותם ע"ג המערכה וי"ל דבפני עצמן משמע שלא במקום המערכה והיינו תפוח מיהו קשה דאמרינן בפרק נושאין על האנוסה כהנת שנתערבה ולדה כו' נותנים עליו חומרי כהנים כו' למאי הלכתא אמר רב פפא למנחתו נקמצת כו' ופריך איקרי כאן כל שממנו לאשים כו' ומשני כראב"ש דאמר מתפזרת כו' ואפי' רבנן כו' ומאי קא פריך איקרי כאן כל שממנו לאשים כו' הא אמרינן הכא דלישנא דשירים קריבין בפני עצמן משמע ע"ג תפוח ולא ע"ג המערכה וצריך לומר דע"ג התפוח הי' דשן חם שקורין אותו רמץ והוי שפיר הקטרה. מיהו תיכה דהתם קשה מה תקנה היא זו לפדרה ע"ג הדשן דלימא מנחת

מסכת מכשירין

פרק א' משנה ב'

הַמַּרְעִיד אֶת הָאִילָן לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ אֲכָלִין אוֹ אֶת הַטֻּמְאָה, אֵינָן בְּכִי יַתַּן. לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ מַשְׁקִין, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, הַיּוֹצְאִין וְאֵת שֶׁבּוֹ, בְּכִי יַתַּן. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, הַיּוֹצְאִין, בְּכִי יַתַּן. וְאֵת שֶׁבּוֹ, אֵינָן בְּכִי יַתַּן, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ מִכֻּלּוֹ:

עין משפט נר מצוה

יט א ב מיי' פ"ד מהל' כלי המקדש הלכה ז:

רבינו גרשום

ת"ל לכהן כמנחה. כלומר שצריך לעובדה הכהן לקמרץ אותה כשאר מנחות: ולא לאש' כמנחה דעלמא. כלומר שיהא הקומץ [קרב] והשאר נאכל אלא כולה כליל: ומקריב קרבנותיו. של עצמו אפילו שלא בזמן משמרתו. על הנפש השוגגת אפי' על שגגתו: אבל במזיד אימא לא קמ"ל והיתה לכהן דהאי אשבועת העדות כתיב דעשה בה מזיד כשוגג: אי דלמעלה. על הדשן וגחלים שעל גבי המזבח: דילמא לאבוד. שאין צריכין הקטר אלא לאבוד: לאכילה הקשתיו. לחביתי כ"ג שלא תהא נאכלת כחביתין ולא לדבר אחר שתהא טעונה הקטר כחביתין אלא הולכ' לאיבוד: סכינא חריפא למיפסק קראי. כלומר וכי יכול אדם לפסוק הכתוב להטיל סופו לתחלתו כזה הענין: מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי להקישה לחביתין שכן נדבתו תדירה. יכול להביא בכל יום כחביתין שבאין בכל יום. לא חטא נדבתו וחביתין אינן על חטא: ובסי ריחיה. שנדבתו וחביתין באין בלולין בשמן וריחו נודף: ל"א בזה ובזה כתיב ריח ניחוח: לאפוקי חובתו דאינו תדיר שאינו חוטא בכל יום. ובא על חטא. ואינו בלול בשמן ואין כתוב בו ריח ניחוח: שכן בא עשרון. כחביתין: חובה. וחייב להביא לאפוקי נדבתו שיכול להתנדב כמה עשרונים שירצה: ורבנן. דסבירא להו דכולה כליל האי לא תאכל מאי עבדי ליה כו': לאו דזרות. כל זר לא יאכל קדש:

שיטה מקובצת (המשך)

כהנים היא ובעיא היא כולה הקטרה ואי לא הוי חסירה ופסולה וי"ל דהכא מדרו) דצריך ראין לו תקנה בין לר"א ובין לרבנן. תו"ח. אי דלמעלה פי' שעל התפוח היינו אבוה ר"ש דאמר הקומץ קרב לעצמו והשירים קרבין לעצמן וע"כ אינו ר"ל שיהא קרב על המערכה דא"כ לאו היינו לעצמו אלא ע"כ על גבי תפוח קאמר שהי' שם אפר חם והשירים נקטרים שם: **ו)** אי דלמטה פי' אבית הדשן שהיה בעזרה שהיו שורפין פסולי קדשי קדשים: **ז)** לא תאכל חובתו כליל תהי' נדבתו. והכריחו לזה מדלא כתיב כליל תהיה ולישתוק ומדכתיב נמי לא תאכל ש"מ דדרשינן הכי: לא תאכל חובתו כו' אמר רבא כו'. יש לתמוה מה יש חילוק בין הני לישני ומאי דעתיה דאמורא קמא שסרס את המקרא וג"ל שדעת התלמוד דקרא דוכל מנחת כהן קאי אקרא דלעיל דמיירי בחובה שהרי חביתין היא חובה לכך נראה לו לומר וכל מנחת כהן שהיא חובה לא תאכל ורבא נראה לו דוחק לסרס המקרא ודחק לומר דוכל מנחת כהן קאי אנדבה כמו אחובה אע"ג דקרא דלעיל בחובה משתעי וה"ק וכל מנחת כהן בין נדבה בין חובה כליל תהיה לנדבתו לא תאכל חובתו ואינו נראה לו דוחק כיון דקרא משתעי בחובה עם נדבה. כנ"ל ברוך: **ח)** האימורין מהו: **ט)** כמנחת כל תיבת כלומר ל"ש: **י)** על תפוח: **יא)** עם הדשן: **יב)** תיבת כבר נמחק: **יג)** מקיים דבל: **יד)** הם וי"ל דלא דמי דהתם כולה קרבן לא חזי לכהנים ולא קרינא ואכלו אותם אשר כופר אבל הכא (התם) קרינן ביה בבשר ואכל ועוד יש לישב כו':

ו) נראה ד"ל ו"ל דהא דלמנחת התם דהכא אפי' רבנן מודו ר"ל דמודו לרבי.

רש"י כת"י

לכהן כמנחה. דמה שתלוי לעשות בכהן במנחת חוטא של ישראל כלומר דנקמצת: **ולא לאשים.** כמנחת חוטא דהך ודאי [לא נאכל]: **קרבנותיו.** שהוא מתוייב: **בכל עת.** ואפילו במשמרה שאינו שלו: **ובא בכל אות נפשו.** וכי יבא הלוי וגו' וכ"ל מקומות נקראו [כהנים] לויס: **בחטאה בשגגה.** דמדכתיב על הנפש השוגגת למה לי בחטאה בשגגה אלא הכי קאמר אפי' חטא נפשו של [כהן] יכפר על נפשו: **בשוגג.** חטאת דאתיא על השוגג: **אבל.** חטאת דאתיא על מזיד כגון מנחת חוטא דכתיב [אשמעינא קו] ואמרי' בכריתות אדבעה מביאין על הזדון כשגגה אשמעינא הקול מדלא כתיב וענלה: **אימא לא.** לכפר הוא [בעצמו]: **אי דלמעלה.** הלבור על גבי המזבח כלומר שמקריב השירים על גבי מזבח אלמה: **אי דלמטה.** על שפך הדשן [בעזרה]: **יש לך דבר שקרב לאיבוד.** שיפריש לכתחילה לכך: **תני אבוה דרבי אבין.** לתרוצי עינמא דלאש"ש דודאי לאיבוד קרב: **לאכילה הקשתיו.** מנחת כהן [מתיבתין אלא ודאי מתפזרין]: **מאי קאמר.** הא בהאי קרא גופיה כתיב כליל תהי': **לא תאכל.** מהדר אמנחת חוטאו של כהן כלומר לא תאכל וכליל נמי הוי ואי כולה קרא בחדא מנחה משמעי ליכתב כליל תהיה ואינא דלא תאכל: **סכינא חריפא מפסקא קראי.** לגולמי דדרש קיפא דקרא לריש: **ואיפוך אנא.** דמוחנתו כליל ולא נדבתו: **מסתברא נדבתו הוי ליה לרבויי.** להיות כליל כחביתין: **שכן תדירה.** שיכול להתנדב בכל יום כחביתין שבאין בכל יום: [**בסים ריחיה.** כאשר כתוב בפי' שבדפוס]: **שכן עשרון.** חביתין וחוטאו אין יכול להביא אלא עשרון אחד אבל נדבה יכול להתנדב עד ס' עשרונים בכלי אחד: **ורבנן.** דפליגי עליה דר"ש וחמרי דמנחת כהנים אינה נקמצת אלא כולה קרבן: **אין לי אלא עליונה.** מבינתן כתיב בהו כליל תקטר ועל אכילתה אינו עובר בלאו: **תחתונה.** שאר מנחת כהנים שלמטה אכלא ואכליל לא הוי: **מנין ליתן בו'.** שיהיו שניהם כליל ולא מעשה על אכילה: **בליל.** תקטר: **כליל.** תהיה: **מן האימורים.** כליות ויותרת הכבד: **לאו דזרות.** וכל זר לא יאכל קדש: לא